

Til Universitetsstyret
Fra Universitetsdirektøren

Sakstype: Informasjonssak
Møtesaksnr.: I-sak 2
Møtenr.: 6/2021
Møtedato: 19. oktober 2021
Notatdato: 23. september 2021
Arkivsaksnr.: 2008/3606
Saksansvarlig: Økonomidirektør Ellen Johanne Caesar
Saksbehandler: Seksjon for virksomhets- og økonomistyring/Marianne Løken

Etatsstyring 2021 – tilbakemeldingsrapport fra Kunnskapsdepartementet

Kunnskapsdepartementet (KD) har utarbeidet en skriftlig tilbakemelding på ambisjoner og måloppnåelse til UiO. Tilbakemeldingen er utarbeidet på bakgrunn av UiOs årsrapport for 2020, Tilstandsrapport for høyere utdanning, Nøkkeltall for statlige universiteter og høyskoler og resultatrapportering til DBH for 2020.

I tilbakemeldingsrapporten gir KD en vurdering av UiOs ambisjoner og resultater. Rapporten brukes også til å kommunisere konkrete forventninger og føringer til UiO innen spesifikke områder.

Overordnet vurderes tilbakemeldingen å være positiv. Utfordringene som departementet påpeker er godt kjent, og UiO arbeider systematiske med å bedre resultatene innen disse områdene.

UiO vil gi en samlet tilbakemelding om status for oppfølgingspunktene til departementet i årsrapporten for 2021.

Tilbakemeldingsrapporten følger som vedlegg.

Arne Benjaminsen
universitetsdirektør

Ellen Johanne Caesar
avdelingsdirektør

-
- Vedlegg: Etatsstyring 2021: tilbakemelding på ambisjoner og måloppnåelse

Etatsstyringsstyringsrunden 2021

Tilbakemelding til Universitetet i Oslo (UiO)

Dato: 30.06.2021 – Endelig tilbakemelding

Universitetet i Oslo (UiO) har en tydelig profil som et internasjonalt "forskningsuniversitet" med stor faglig bredde. UiO framstår som attraktivt for nye studenter med en stor økning av antall søkere i studieåret 2020/2021. Departementet merker seg også at UiO har en fornyet satsing på utdanning. Dette skjer gjennom en sterkere kobling mellom forskning og utdanning og gjennom mer fleksibel utvikling av utdanningsporteføljen. UiO er i gang med operasjonalisering av strategien "Kunnskap – ansvar – engasjement: for en bærekraftig verden" og kan vise til gode resultater for 2020 - særlig på forskningssiden, men kan også vise til en positiv utvikling på utdanningsiden.

Kunnskapsdepartementet (KD) berømmer den store innsatsen for å skape resultater og godt samarbeid under pandemien. Digitalisering har muliggjort dyptgående endringer som kan bidra til å nå målene for utdanning og forskning på en bedre og mer effektiv måte fremover. KD oppfordrer derfor institusjonene til å videreutvikle de digitale løsningene. Pandemien har gitt spesielle utfordringer for utdanninger med mye obligatorisk praksis og KD ber institusjonene fortsette arbeidet med å ivareta dette fremover.

I stortingsmeldingen "En verden av muligheter - Internasjonal studentmobilitet i høyere utdanning" er ambisjonen at internasjonal mobilitet blir en integrert del av alle studieprogrammer. KD forventer at institusjonene følger opp regjeringens ambisjoner og minner om at minstekravene i EUs yrkeskvalifikasjonsdirektiv alltid må etterkommes i utdanninger hvor det er relevant.

Stortingsmeldingene "*Utdanning for omstilling - økt arbeidslivsrelevans i høyere utdanning*" og "*Styring av statlige universiteter og høyskoler*" signaliserer økte forventninger til UH-sektoren, samtidig som styringssystemet skal forenkles. Universiteter og høyskoler vil fremover få større frihet til å løse samfunnsoppdraget. Med økt tillit følger økt ansvar og økte forventninger. KD forventer derfor at institusjonene bidrar til videreutviklingen av styringssystemet og at relevans i utdanning sikres gjennom en mer systematisk dialog med arbeidslivet.

1. Resultater og måloppnåelse

UiO har rapportert grundig og godt for måloppnåelse av utviklingsavtalen (jf. eget vedlegg) og synes å ha arbeidet godt med målene i avtalen.

Departementet merker seg at årsrapporten for 2020 har blitt tydeligere på utdanningsfeltet, og gjennom sin nye Strategi 2030 "Kunnskap – ansvar – engasjement: For en bærekraftig verden" har UiO som mål å styrke sin miljø- og klimaprofil. KD merker seg videre at operasjonalisering av strategien er godt i gang. Departementet vil berømme oppfølging av

dette temaet både i forskning og utdanning - og for at UiO arbeider for å redusere eget klimafotavtrykk.

Kvalitet i utdanning

Andelen studenter som gjennomfører utdanningen på normert tid er fortsatt lav, dette til tross for at andelen studenter på bachelorutdanning som gjennomfører på normert tid øker for tredje år på rad. UiO ligger under gjennomsnittet i statlig UH-sektor på gjennomføring på samtlige tre akademiske grader. Departementet registrerer at UiO arbeider med å ytterligere øke kunnskapsgrunnlaget for årsakene til dette og har beskrevet tiltak for å motvirke frafall og vurdert deres effekter. Det kan synes som om innførte tiltak har en positiv effekt, særlig på bachelorutdanning, og departementet forventer at universitetet fortsetter å jobbe med tiltak som viser positiv effekt på gjennomføring på normert tid. PhD-kandidater som fullfører innen seks år har økt fra 2019 til 2020. Departementet registrerer at det er satt inn tiltak for å redusere frafallet og øke gjennomføringen blant ph.d.-kandidater.

Den faglige tidsbruken blant studenter ligger noe under gjennomsnittet for sektoren. Departementet forventer at UiOs satsing på utdanning vil bidra til å øke studentenes faglige tidsbruk.

UiO opplyser om at universitetet arbeider med å systematisere og skalere opp praksistilbudet sitt. Det er positivt at universitetet jobber med kunnskapsoverføring på tvers. UiO opprettet i 2019 et nytt råd for samarbeid med arbeidslivet. Rådet skal fasilitere dialog og erfaringsutveksling med arbeidslivet. Departementet ser frem til gode resultater av dette rådets arbeid i årene som kommer.

UiO når kandidatmåltallene for flere av sine utdanninger, men tannpleier- og odontologiutdanning fortsetter å ligge under måltallet. Etter å ha sett en god økning i kandidatmåltall for ernæringsutdanning, har det i 2020 sunket igjen. Departementet registrerer at UiO har satt inn tiltak for å øke kandidatproduksjonen der det er avvik og ser frem til rapportering på kandidatmåltallene for 2021.

Regjeringen vil at høyere utdanning skal bli mer tilgjengelig uavhengig av bosted og livssituasjon og omfanget av fleksible tilbud av høy kvalitet må derfor økes. Regjeringen har nylig fremmet strategi for desentralisert og fleksibel utdanning. KD forventer at universiteter og høyskoler bidrar aktivt i samarbeidet med fylkeskommunen som kompetansepolitisk aktør og med andre relevante aktører for å bidra til å dekke kompetansebehov i regionen.

Institusjonene må mobilisere til bredere deltakelse i Erasmus+ slik at mulighetene i programmet benyttes fullt ut. KD oppfordrer universitetene og høyskolene til å utvikle egne mål og strategier for sin deltakelse, og til å se innsatsen i Erasmus+ i sammenheng med egne strategiske prioriteringer. EU legger opp til sterkere synergier mellom ulike EU-programmer i perioden 2021 til 2027. KD forventer at universitetene og høyskolene utnytter synergiene mellom Horisont Europa og Erasmus+. UiO koordinerer universitetsalliansen Circle U som fikk finansiering og tittel gjennom E+ som European University i 2020. KD ser frem til positive synergier som følge av felles undervisningstilbud, infrastrukturer og forskningsfelleskap mellom partneruniversitetene.

Kvalitet i forskning

UiO er faglig solid og har en ledende posisjon i den norske UH-sektoren. Det viser seg gjennom andelen av Forskningsrådets sentre for fremragende forskning (SFF, 9 av 23), gjennom at andelen av UiO sine publikasjoner på nivå 2 er relativt høy (29,5% i 2019) og gjennom tradisjonelle indikatorer for forskningskvalitet. KD har høye forventninger til UiO på forskningsområdet og mener det fortsatt er rom for forbedringer.

Departementet har merket seg at det er en liten nedgang i universitetets inntekter fra Forskningsrådet fra 2019 til 2020. Det kan være tilfeldige forskjeller mellom to år, men økningen mellom år har vært relativt beskjeden de siste årene. KD vil oppfordre UiO til å arbeide for å øke sine inntekter fra Forskningsrådet.

Departementet ser positivt på UiOs sitt arbeid med forsvar av akademisk frihet i internasjonalt samarbeid, herunder konkret bistand til truede forskere gjennom Scholars at Risk ordningen (SAR).

For UiO har inntektene fra EU, målt som verdien av Horisont 2020-kontrakter per FoU-årsverk, gått betydelig ned fra 2019 til 2020. Det er naturlig med svingninger på slike inntekter mellom år, og totalt sett har UiO gjort det svært bra i H2020. KD mener likevel at UiO bør øke sine ambisjoner for slike inntekter. UiO sin brede erfaring med EU søknader, sitt målrettede påvirkningsarbeid mot EU gjennom bl.a. universitetsnettverket "the Guild" og også det faktum at Horisont Europa blir betydelig større enn det Horisont 2020 var, byr på store muligheter for UiO. I tillegg vil KD oppfordre UiO til å dele sine gode erfaringer med andre institusjoner, for å bidra til at flere lykkes enda bedre i konkurransen om EU-midler.

Regjeringen ønsker at universitetene og høyskolene øker deltakelsen i Horisont Europa sammenlignet med Horisont 2020. Kunnskapsdepartementet forventer at institusjonene videreutvikler arbeidet med å mobilisere, støtte og veilede sine fagmiljøer, både på egen hånd og i samarbeid med det nasjonale støtteapparatet.

UiO vektlegger formidling av forskningsresultater og departementet ser positivt på tiltakene og bredden i målgruppene som UiO retter seg mot.

Samarbeid med omverden

KD merker seg at det bl.a. er utarbeidet en samarbeidsavtale med Oslo universitetssykehus og Det medisinske fakultetet. Det kan se ut til at samarbeidet har hatt en effekt ved at det er sendt dobbelt så mange søknader til helseprogrammet sammenlignet med forrige rammeprogram og dette er gledelig.

UiO er opptatt av å tilby livslang læring på mange viktige områder og en rekke EVU-tilbud i mange av profesjonsfagene. Det er positivt at UiO har satt i gang arbeid for fornyelse og mer fleksibel utvikling av utdanningsporteføljen ved universitetet og at dette arbeidet skal resultere i en rapport med anbefalinger medio 2021.

Det er positivt at UiO har styrket internasjonalt forsknings- og utdannings samarbeid med en rekke land som omfattes av Panoramastrategien. UiO har benyttet seg av strategiens virkemidler for fremragende internasjonalt partnerskap med ledende institusjoner.

UiO arbeider systematisk med innovasjon og kommersialisering og skal i 2021 analysere bredden av samarbeid med næringsklynger, gjennomføre vurdering av partner og se hvilke rolle UiO skal ha på sikt i et kunnskapsintensivt økosystem. UiO har også en høy innovasjonsaktivitet målt gjennom antall forretningsideer, patentsøknader og bedriftsetableringer.

Oslo City Studio (CSO) og Oslo Science City er andre eksempler på samarbeid med andre institusjoner og samarbeidspartnere. CSO er et samarbeid mellom UiO, AHO, NMBU, OsloMet og Oslo kommune.

KD registrerer at UiO har et godt internasjonalt samarbeid og at universitetet gjennomførte internasjonal sommerskole digitalt i 2020, og nådde mange deltakere fra hele 80 land på tross av pandemien. Departementet savner dog omtale av resultater av det pågående og planlagt samarbeidet med norske institusjoner (bl.a. har det vært aktuelt med et samarbeid med OsloMet på lærerutdanningen).

God ressursbruk og forvaltning

Det er registrert en nedgang i midlertidigheten i undervisnings- og forskerstillinger (UF) fra 19,6 pst i 2019 til 16,5 pst i 2020. Total midlertidighet er også redusert fra 15,5 pst i 2019 til 13,6 pst i 2020. Dette er positivt. KD merker seg at UiO har en egen tiltaksplan for reduksjon av midlertidighet og forventer at UiO fortsetter arbeidet for fortsatt nedgang i midlertidigheten.

UiO har en god campusutviklingsplan, men departementet ser fram til å se resultater av oppfølgingen av planen. KD merker seg at UiO har hatt særlig oppmerksomhet på miljøsertifisering og etablering av klimagassregnskap for de ulike byggeprosjektene ved UiO. Dette er positivt.

Departementet er opptatt av at der det er hensiktsmessig så bør utvikling av IKT-løsninger gjøres i felleskap i hele universitets- og høyskolesektoren og i samarbeid med Unit. Dette er i tråd med digitaliseringsstrategien. Departementet understreker samtidig at det er positivt at UiB, UiO, UiT og NTNU (BOTT) sammen med DFØ utvikler nye administrative løsninger.

Departementet viser til Units kartlegging av informasjonssikkerhet og personvern ved UiO og direktoratets påfølgende brev med anbefalinger. Det er positivt at UiO arbeider systematisk og planmessig med informasjonssikkerhet og personvern. Departementet forventer at dette arbeidet videreføres i takt med digitaliseringen av kjernevirksomheten.

Videre forventes det at UiO fortsatt ivaretar sitt ansvar som en viktig databehandler for resten av sektoren, og at arbeidet med etablering av kontinuitetsplaner har fortsatt progresjon.

2. Andre viktige styringssignaler

Det er bekymringsfullt at det har vært en betydelig økning i antall eksamensjuks under pandemien som antas og skyldes digitale hjemmeeksamener. Departementet er opptatt av at institusjonene sikrer god informasjon til studentene om hva som er lovlig samarbeid og arbeider med effektive tiltak for å bekjempe juks.